

Zaytseva T. G., Kalaschnikov M. M.

SELF-MANAGEMENT OF SEAFARERS' PSYCHOEMOTIONAL STATES
IN A LIGHT OF THE ACME APPROACH

The article has studied the principles and the role of the Acme approach in providing the proper level of future seafarers' proficiency through activating their human, personal and professional resources. The author considers an appropriateness of the psychological and physical states self-management as an effective pedagogical technology in the future mariners training process. This will result in considerable increasing of their psychoemotional resistance and minimizing the role of a «human factor» while at sea. The author approves the necessity of the Acme approach introduction to training future seafarers' ability to withstand the impacts of different traumatic factors and perform their duties effectively.

The author justifies the educational conditions, which can contribute in building a professional competency of future seafarers to meet the international requirements. These standards suppose the presence of high-level emotional endurance and particular personal psychological characteristics are to be an essential part of seafarer's professional competency. Such factors are able to enhance seafarer's capability to withstand the negative impacts of provocative and traumatized stimulus aboard ship, decrease the level of fatigue during the voyage, to consolidate a proper professional behavior, and make seafarer competitive at international labour market.

The author suggests improving psychological readiness of future seafarers by means of their resources activation. The article discusses the advantages of Acme approach implementing for developing of future seafarers psychological strength. The author proves the significance of mental and physical states management as a technology of conscious self-regulation. The psychological self-management technique is aimed at mastering the cadets of Maritime Educational Institutions by using the methods of conscious psychological self-regulation. The productivity of this approach consists in replacing the subject-object relationship, when cadet becomes a subject of conscious psychological self-action.

Key words: professional competency, human factor, psychoemotional resistance, the Acme approach, innovative pedagogical technology, self-management, conscious psychological self-regulation.

Дата надходження статті: «21» листопада 2017 р.

УДК 378.17

Корж Г. І.*

ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТІВ ДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ВЛАСНОГО ЗДОРОВ'Я:
КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ ТА СТАН ДОСЛІДЖЕНОСТІ ПРОБЛЕМИ

У статті обґрунтовано необхідність формування готовності до збереження й зміцнення власного здоров'я студентської молоді, яка є особливою групою населення підвищеного ризику з характерними умовами навчання, проживання та діяльності. Проаналізовано стан дослідженості визначеної проблеми сучасними науковцями. Наголошується на ролі вищої освіти у формуванні морально-етичних цінностей, що спрямовують готовність до правильного вибору на користь збереження й зміцнення здоров'я студентів. Окреслено сучасні підходи до трактування поняття «здоровий спосіб життя», здоров'язбереження та узагальнено визначення дефініції «здоров'я». Означено та розглянуто фізичні, психічні, духовні та соціальні мотиваційні критерії, які сприяють формуванню готовності до збереження та зміцнення власного здоров'я студентської молоді. Наголошується на особливості студентського віку в контексті дотримання здорового способу життя. Зазначено, що готовність до збереження та зміцнення здоров'я є складовою професійної підготовки та важливим чинником формування загальної готовності студента як майбутнього фахівця до професійної діяльності. Результати експериментального дослідження

*© Корж Г. І.

засвідчують потребу студентської молоді в збереженні власного здоров'я для досягнення успіху в професійній діяльності й особистому житті. Установлено, що молодь усвідомлює особисту відповідальність за власне здоров'я, проте не має необхідних знань, умінь, навиків і життєвого досвіду для здоров'язбережувальної активності. Позитивним аспектом є те, що студентство для подолання негативних явищ серед молоді вважає за необхідне проведення профілактичних бесід, лекцій, переглядів тематичних фільмів, а також організацію соціально-педагогічних та просвітницьких тренінгів із означеної проблеми.

Ключові слова: здоров'я, здоровий спосіб життя, готовність до збереження здоров'я, ціннісне ставлення до здоров'я, здоров'язбереження, мотивація до збереження здоров'я, студентська молодь.

Здоров'я людини є інтегральним показником її благополуччя, вагомою складовою забезпечення стійкого розвитку кожної країни та світової спільноти. Сьогодні внаслідок малорухливого переповненого стресовими ситуаціями та шкідливими звичками способу життя, забруднення довкілля й погіршення якості продуктів харчування, неефективності медичної профілактики та медичної допомоги, проблема здоров'я набуває глобального значення. Така ж тенденція спостерігається серед студентської молоді, стан здоров'я якої стрімко погіршується як результат недотримання правил здорової поведінки. Поступове усвідомлення на державному рівні значущості профілактики, збереження, підтримки та відновлення здоров'я нації передбачає знаходження шляхів підвищення в молодого покоління усвідомлення цінності здоров'я [4, с. 318], формування готовності до здоров'язбережувальних дій.

Одним із основних завдань, окреслених реформою охорони здоров'я в Україні, є профілактична робота серед населення, заснована на пріоритеті здорового способу життя. Орієнтування на ведення здорового способу життя є складним і багатограним процесом. Особливо це стосується найбільш вразливої верстви населення – студентської молоді, проблема здоров'я якої сьогодні, як ніколи, актуальна, і спосіб її вирішення лежить не тільки в медичній, а й освітній площині. Безперечно, формування готовності студентів вишів до здоров'язбережувальної діяльності – один з результатів навчання у ВНЗ.

Аналіз наукових джерел засвідчив, що науковці віддають перевагу розгляду процесів здоров'язбереження саме молоді, оскільки в молодому віці відбувається становлення моделей поведінки, формування ієрархії цінностей та світоглядних уявлень, нагромадження відповідних знань та вмінь, усвідомлення особистих потреб і мотивів. На питаннях захисту здоров'я молодого покоління зосереджували увагу видатні філософи, педагоги, психологи, лікарі протягом усієї історії людства.

Різні аспекти збереження й зміцнення здоров'я студентської молоді є предметом наукового пошуку таких вітчизняних та зарубіжних учених: Г. Апанасенко, В. Бобрицька, Ю. Бойчук, Л. Горяна, О. Дубогай, Н. Завидівська, В. Зданюк, С. Лапаєнко, Л. Міхеєва, Ю. Палічук, Л. Попова, Е. Сивохоп та ін.

Необхідність запровадження здоров'язбережувального виховання молоді, формування ціннісного ставлення до здоров'я та культури здоров'я висвітлено в працях сучасних дослідників (О. Безпалько, Т. Бережна, О. Вакуленко, О. Волошин, Г. Власюк, В. Кузьменко, Н. Ковальчук, О. Логвиненко, М. Лук'янченко, Л. Мокринська, В. Оржеховська, Л. Сущенко).

Багато науковців результатом здоров'яформувальної функції освіти вважають сформовану готовність до діяльності, спрямованої на здоров'я: Я. Герчак (готовність студентів до здоров'язбереження), В. Бобрицька (готовність до реалізації здорової життєдіяльності своєї та інших), у яких наголошується, що система цінностей становить базову основу особистості й формує модель її здоров'язбережувальної поведінки. Окремі аспекти цієї проблеми були предметом наукових досліджень В. Бабича,

В. Горашука, Г. Кривошеєвої (формування культури здоров'я) М. Гриньової, О. Єжової (формування ціннісного ставлення до здоров'я).

Питання формування ціннісного ставлення студентської молоді до свого здоров'я знайшли відображення в дисертаційних роботах, зокрема, Т. Белінська, Т. Вершиніна, Н. Башавець у своїх дослідженнях кваліфікують ціннісні орієнтації студентів на власне здоров'язбереження як внутрішнє переконання в значущості здоров'я, пов'язане з емоційно-вольовою сферою особистості та активністю в навчально-пізнавальній діяльності.

Незважаючи на значну кількість досліджень, присвячених здоров'язбережувальній поведінці молоді, питання формування готовності до здоров'язбережувальної діяльності є недостатньо дослідженим.

Мета статті – проаналізувати ключові поняття та виявити сучасний стан готовності студентів до збереження власного здоров'я в практиці навчально-виховного процесу.

Поняття «здоров'я» є складним і багатозначним. Здоров'я як стан розглядається багатьма дослідниками. Світова наука передбачає цілісний погляд на здоров'я як на феномен, що інтегрує принаймні чотири сфери здоров'я: фізичну, психічну (розумову), соціальну (суспільну) та духовну. Усі ці складові невід'ємні одна від одної, тісно взаємопов'язані, діють одночасно, а їхній інтегрований вплив визначає стан здоров'я людини [5, с. 30]. Визначаючи різні складові здоров'я, автори відзначають, що цей стан є динамічним і знаходиться постійно у розвитку (прогресивному чи регресивному).

Здоров'я особистості залежить від багатьох чинників, передовсім від того, яке ставлення в людини до власного здоров'я й до життя в цілому. Доведено, що формування здоров'я на 50 % залежить від способу життя людини, на 20 % – від спадкової інформації, на 10 % – від медичного обслуговування і на 20 % – від сумарної дії чинників середовища. Отже, визначальним чинником здоров'я є спосіб життя, при визначенні якого часто вживається поняття «здоровий спосіб життя».

Здоровий спосіб життя – це індивідуальна система поведінки людини, яка спрямована на раціональне задоволення біологічних та соціальних потреб, позитивні емоції, профілактику хвороб та нещасних випадків, що веде до повного фізичного, психологічного, духовного та соціального благополуччя [7, с. 90].

Складові здорового способу життя стосуються всіх сфер життєдіяльності, найважливіші з яких – харчування, побут, умови праці, рухова активність. Однак здоровий спосіб життя – це не тільки сукупність певних норм і правил, які необхідно виконувати, а чітка життєва позиція, спрямована на збереження й зміцнення здоров'я.

На думку Ю. Палічука, здоров'язбереження в освітньому просторі ВНЗ являє собою процес збереження й зміцнення здоров'я, спрямований на перетворення інтелектуальної та емоційної сфер особистості студента, підвищення ціннісного ставлення до власного здоров'я й здоров'я інших людей на основі усвідомлення студентом особистої відповідальності за нього [6, с. 60].

О. Глебова поняття здоров'язбереження бачить як процес збереження й зміцнення здоров'я, спрямований на перетворення інтелектуальної й емоційної сфер особистості, підвищення ціннісного ставлення до власного здоров'я й здоров'я інших на основі усвідомлення особистої відповідальності [2, с. 94].

Фундаментальні цінності зазвичай визначальні в системі переконань і виборі моделі поведінки. Розуміння здоров'я як цінності спрямовує готовність зробити правильний вибір на користь його збереження й зміцнення.

Найбільш сприятливим для формування особистісних цінностей є студентський вік. Фахівцям у сфері педагогіки відомо, що саме в молоді роки відбувається сприйняття певних норм і зразків поведінки, накопичення відповідних знань і вмінь, усвідомлення потреб та мотивів визначення ціннісних орієнтацій, інтересів та уявлень [8, с. 16].

Готовність до здорового способу життя молодих людей у виші можна трактувати як результат педагогічної діяльності, що має ряд принципових особливостей. Студентська молодь володіє виробленим абстрактним мисленням, що дозволяє досягнути важливості здоров'я для повноцінного розвитку людської особистості у всіх сферах життєдіяльності. Проте неможливо примусити студента системно оволодіти способами й прийомами здоров'язбережувальної діяльності. Придатними можуть бути лише такі шляхи, які стимулюють студента опосередковано, активізують його як суб'єкта свого інтелектуального й професійного становлення, розвитку й саморозвитку [1, с. 15-16]. Науковці наголошують, що готовність до збереження здоров'я сьогодні визначається важливим чинником формування загальної готовності студента як майбутнього фахівця до професійної діяльності та є складовою його професійної підготовки.

Рівень готовності характеризується здатністю молоді перетворювати зовнішні вимоги на внутрішні спонуки, мотиви поведінки з пробудженням їхньої самосвідомості й відповідальності за власну культуру [3, с. 102]. Готовність до збереження здоров'я проявляється в потребі піклуватись про власне фізичне й психічне здоров'я, «оздоровити» свій спосіб життя, запровадити оздоровчу парадигму у власне життя.

Ключовим чинником формування готовності до збереження здоров'я є мотивація здоров'язбережувальної активності.

Критеріями формування позитивної мотивації до здорового способу життя в молоді О. Мартинів вважає:

- на рівні фізичного здоров'я: прагнення до фізичної досконалості, ставлення до власного здоров'я як до найвищої соціальної цінності, фізична розвиненість, загальна фізична працездатність, загартованість організму, дотримання раціонального режиму дня, виконання вимог особистої гігієни, правильне харчування;

- на рівні психічного здоров'я (психологічного комфорту): відповідність пізнавальної діяльності календарному віку, розвиненість довільних психічних процесів, наявність саморегуляції, адекватна самооцінка, відсутність акцентуацій характеру та шкідливих поведінкових звичок;

- на рівні духовного здоров'я: узгодженість загальнолюдських та національних морально-духовних цінностей, наявність позитивного ідеалу, працелюбність, відчуття прекрасного у житті, у природі, у мистецтві;

- на рівні соціального здоров'я (соціального благополуччя): сформована громадянська відповідальність за наслідки нездорового способу життя, позитивно спрямована комунікативність, доброзичливість у ставленні до людини, здатність до самоактуалізації, саморегуляції, самовиховання [3, с. 102].

Таким чином, переглянувши всі тлумачення, можна стверджувати, що готовність студентів як майбутніх фахівців до збереження здоров'я ми розглядаємо як особистісне новоутворення, що інтегрує наявність належних компетенцій для майбутньої фахової діяльності, направлених на збереження, зміцнення, відновлення власного здоров'я і які базуються на усвідомленні студентом особистої відповідальності за стан свого здоров'я для повноцінної і успішної життєдіяльності.

Для діагностики стану сформованості готовності до збереження власного здоров'я нами було проведено анкетування серед студентської молоді. До опитування було залучено 32 студенти технічних спеціальностей Національного університету «Львівська політехніка». Результати анкетування свідчать, що більшість студентів надає перевагу особистісним цінностям: здоров'ю, сімейному щастю та власній свободі. Зокрема, цінність «здоров'я» на першому місці в 54 % студентів, на другому – в 18 % і на третьому – у 9 % студентів, але 3 % молоді відвели цінності здоров'я останнє місце. На останні місця в ієрархії цінностей студентська молодь розмістила «суспільне визнання», «друзі і знайомі» та «розваги».

Аналізуючи відповіді на запитання «Який з перерахованих чинників є найважливішим у збереженні здоров'я?», ми отримали такі дані: 78 % вважають здоровий спосіб життя найвагомим у здоров'язбереженні, 13 % – рівень медицини, 6 % – спадковість і 3 % студентів вважають найважливішим чинником екологічний стан довкілля (рис. 1).

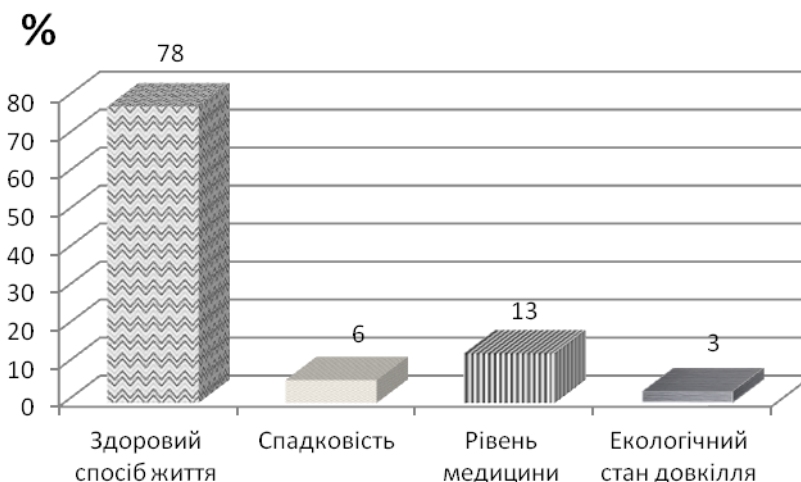

Рис. 1. Розподіл відповідей щодо чинників за вагомістю в збереженні здоров'я

Переважає більшість респондентів мають цілісне уявлення про здоровий спосіб життя: 36 % вважають означене поняття як сукупність чинників (заняття спортом, правильне харчування, відсутність поганих звичок та повноцінне духовне життя); 31 % студентів в основі здорового способу життя розуміють заняття спортом, 18 % – відсутність залежностей і поганих звичок, 9 % – вважають достатнім повноцінне й правильне харчування, а 6 % – повноцінне духовне життя (рис. 2).

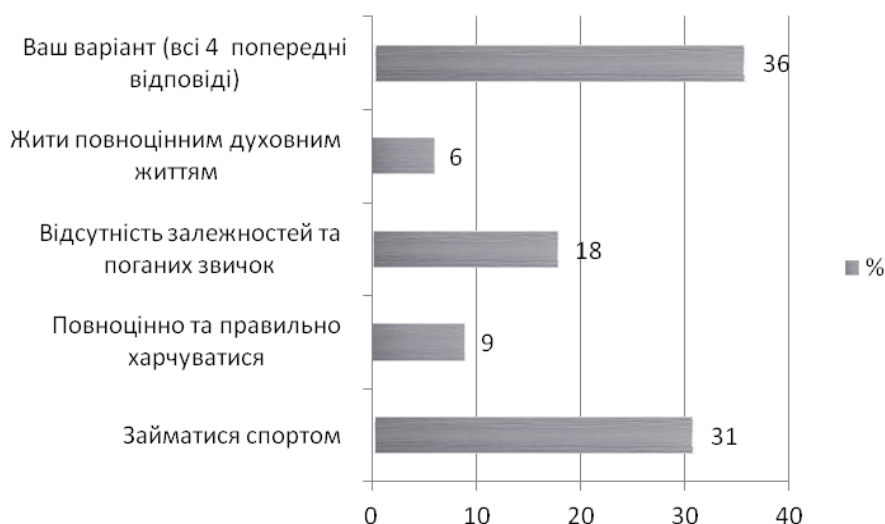

Рис. 2. Розподіл відповідей щодо вагомості критеріїв, що визначають поняття «здоровий спосіб життя»

Для з'ясування мотивації дотримання здорового способу життя студентам було запропоновано дати відповідь на питання «Для чого потрібно дотримуватись здорового способу життя?». Отже, провідним мотивом у студентів є досягнення успіху в багатьох

сферах життя (37 %), чверть опитаних мають за мотив відчуття впевненості й емоційне благополуччя (25 %), 16 % студентів вважають здоров'я як фактор, що допоможе їм стати сильними й красивими, і такий же відсоток студентів (16 %) – щоб стати духовно багатогою і здоровою особистістю, а для 6 % опитаних здоров'я важливе заради здорового потомства (рис. 3).

Рис. 3. Діаграма даних щодо мотиваційних критеріїв дотримання здорового способу життя

У процесі дослідження перед студентами було поставлено завдання: визначити чия думка є авторитетною щодо сповідування ціннісного ставлення до власного здоров'я. Аналіз отриманих даних показав, що найбільший відсоток молодих людей покладаються на самих себе, займаючи позицію «я і так все знаю», – 44 %, рахуються з думкою батьків – 37 %, істотний вплив на формування ціннісного ставлення до здоров'я мають викладачі – 16 %, найменше прислухаються студенти до однолітків – 1 % (рис. 4).

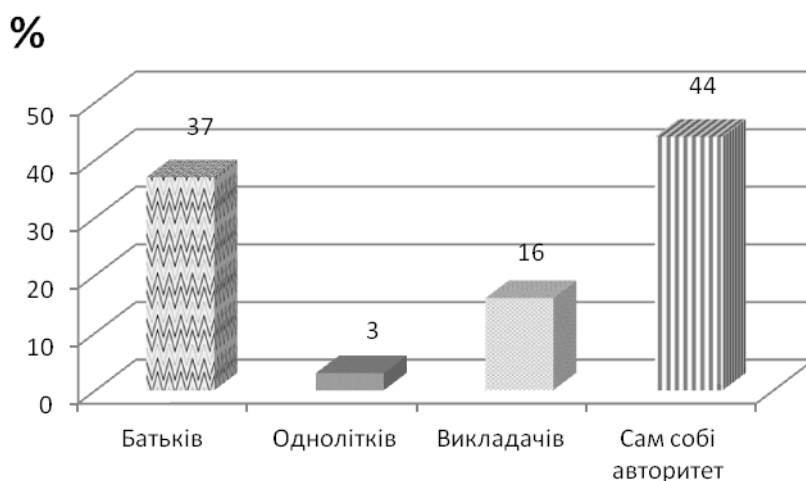

Рис. 4. Розподіл відповідей стосовно авторитетів щодо формування ціннісного ставлення до здоров'я

Самооцінювання обізнаності в питаннях ведення здорового способу життя вказує на те, що 41% опитаних вважають себе обізнаними, такий самий відсоток є частково

обізнаних – 41%, на жаль, 18% цілком не мають знань і навиків щодо ведення здорового способу життя. Серед обізнаної частки студентів найбільший вплив на них чинять засоби масової інформації під час формування уявлення про здоров'язбережувальні заходи – 65%, батьківський досвід та спеціальні виховні заходи як джерело інформації сприймають 16% респондентів, найменший вплив на формування здоров'язбережувального світогляду мають друзі – 3%.

На питання анкети про дотримання принципів здорового способу життя переважна більшість молоді (74%) стверджувала, що дотримується час від часу, завжди дотримується тільки 9% і, на жаль, 17% опитаних не переймаються проблемами здоров'я (рис. 5).

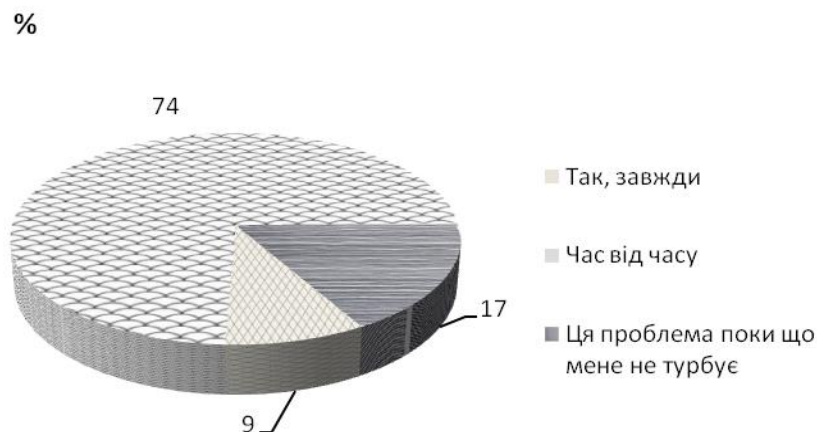

Рис. 5. Діаграма даних щодо дотримання здорового способу життя

На питання «Відзначте, будь ласка, цифрою від 1 до 5 (1- min, 5 – max) Ваш рівень відповідальності за стан Вашого здоров'я ми отримали такі результати: найвищим балом (5) відзначили свій рівень відповідальності 9% опитаних студентів, високим (4) – 55%, 28% – середнім, 8% – низьким рівнем, безвідповідальними не вважає себе ніхто.

На питання щодо наявності шкідливих звичок, ствердну відповідь дали 31% студентів, половина опитаних час від часу вдаються до зловживань шкідливими звичками – 50%, у 19% студентів немає шкідливої залежності. На думку студентів, найчастіше молодь вдається до шкідливих звичок під впливом друзів і знайомих (32%) та через особисті проблеми (31%). Частина молодих людей вважає, що байдужість до власного життя породжує шкідливі залежності (19%), незнання про шкідливість, на перший погляд, невинних захоплень (9%), слабкість духом (2%) та бажання бути «крутим» (3%) формує негативні звички.

Заслуговує на увагу позиція студентів: щоб подолати негативні явища серед студентської молоді 38% опитаних студентів вважають, що потрібно проводити бесіди, лекції, перегляди тематичних фільмів, а також організовувати соціально-педагогічні та просвітницькі тренінги, бесіди – 37%. Частина студентів (18%) схильються до більш радикальних заходів – суворого контролю поведінки студентів (особливо в студентських гуртожитках). Проте 7% опитаних дотримуються думки, що кожен сам за себе відповідає й вирішує як чинити.

Основним джерелом знань про здоровий спосіб життя є засоби масової інформації (зокрема, Інтернет). У більшості студентів є шкідливі звички як результат впливу друзів, особистих проблем. Особливої уваги заслуговує думка опитаних щодо шляхів подолання негативних явищ, яка панує серед студентства. Молодь вважає, що потрібно формувати здоров'язбережувальний світогляд педагогічними методами, організовувати лекції, бесіди, просвітницькі тренінги тощо.

Виходячи з проведених досліджень С. Гаркуша, можна стверджувати, що завдання збереження й зміцнення здоров'я студентства потрібно розв'язувати, насамперед,

педагогічними засобами, при цьому освіту в аспекті здоров'язбереження слід розуміти комплексно: і як надання інформації, і як навчання методів, прийомів і навичок здорового способу життя, і як виховання в душі безумовного пріоритету цінностей індивідуального й громадського здоров'я в усіх його проявах, сферах, рівнях.

Таким чином, готовність студентів до особистого здоров'язбереження є інтегрованим утворенням, що базується на вихованні, розвитку, формуванні ціннісного ставлення студентської молоді до власного здоров'я, мотивації здоров'язбереження й адекватному сприйнятті власного здоров'я.

За результатами проведеного емпіричного дослідження можна зробити висновок, що студенти визнають здоров'я пріоритетною цінністю, проте піклуватись про нього не вміють, оскільки рівень готовності в студентів до здоров'язбережувальних дій є недостатнім. Переважна більшість молодих людей знайомі з поняттям «здоровий спосіб життя», але усталеного його розуміння і як його дотримуватись не сформовано. Для значної частки опитаних дотримання здорового способу життя зводиться до занять спортом.

Дієвим механізмом для успішного вирішення поставленої проблеми є включення до навчально-виховного процесу концепції формування здоров'язбережувального світогляду. При цьому актуалізується значущість формування здорового способу життя в студентської молоді як умови успішної самореалізації в майбутній професійній діяльності, розвитку фізично здорової та духовно багатой особистості.

Подальші наукові дослідження передбачається провести в напрямку вивчення та пошуку педагогічних умов, спрямованих на формування ціннісного ставлення студентів до власного здоров'я.

Література:

1. Авдеєнко І. М. Науково-методологічні підходи до розвитку культури здоров'я студентів у ВНЗ. *Педагогіка здоров'я: збірник наукових праць VII Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Чернігів, 7-8 квітня 2017 р.). Чернігів, 2017. Т. 1. С. 15-16.
2. Глебова Е. И. Здоровьесбережение как средство повышения эффективности обучения студентов вуза: дис. канд. пед. наук: 13.00.01 / Российский государственный профессионально-педагогический университет. Екатеринбург, 2005. 182 с.
3. Мартинів О. Аналіз стану готовності студентів до здорового способу життя як показника культури здоров'язбереження. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*, 2013. Вип. 28. С. 100-103.
4. Міхеєва Л. П. Особливості формування здорового способу життя в молодого покоління. *Український науковий журнал «Освіта регіону»*. Київ, 2011. № 3. С. 318-322.
5. Оржеховська В. Педагогіка здорового способу життя. *Шлях освіти*. Київ, 2006. № 4. С. 29-32.
6. Палічук Ю. І. Структура, зміст і функції здоров'язбереження в освітньому процесі економічного вищого навчального закладу. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія Педагогіка*. Тернопіль, 2011. № 4. С. 56-62.
7. Покроєва Л. Д. Соціально-гуманітарні аспекти розвитку суспільства і освіти XXI століття: навч.-метод. посібник. Харків: ХАНУ, 2014. 172 с.
8. Яременко О., Балакірева О., Вакуленко О. та ін. Формування здорового способу життя молоді: проблеми і перспективи: монографія. К.: Український інститут соціальних досліджень, 2000. 207 с.

Korzh H. I.

STUDENTS READY FOR THE PROTECTION OF VITAL HEALTH: KEY CONCEPT AND STATE OF THE PROBLEM RESEARCH

The article justifies the necessity of readiness formation for preservation and strengthening of students youth health, who belong to a special group of high-risk population with characteristic conditions of study, living and activity. The research state of a certain problem is analyzed by modern

scientists. The role of higher education is emphasized in moral and ethical values formation that direct readiness for the right choice in favor of preservation and strengthening of students health. The modern approaches to the interpretation of the concept of «healthy lifestyle», healthcare and general definition of «health» are outlined. The physical, psychological, spiritual and social motivational criteria that contribute to the formation of readiness for the preservation and strengthening of the students youth health are noted and considered. A great emphasis is placed on the peculiarities of the student's age in the context of a healthy lifestyle observance. It is noted that readiness for health preservation and strengthening is an element of professional training and an important factor in the general readiness formation of a student as a future specialist for professional activity. The results of the pilot study confirm the need for student youth in their own health preservation for success in professional activities and personal life. It is established that young people are aware of personal responsibility for their own health, but do not have the necessary knowledge, skills and life experience for health-preserving activity. The positive aspect is that students, in order to overcome negative phenomena among young people, consider it necessary to conduct preventive conversations, lectures, reviews of thematic films, as well as to organize social pedagogical and educational trainings on the identified problem.

Key words: health, healthy lifestyle, readiness to maintain health, value attitude to health, health saving, motivation to preserve health, student youth.

Дата надходження статті: «25» листопада 2017 р.

УДК 378.1

Kutsenko I. V.

THEORETICAL BASES OF MONITORING STUDENTS' LEARNING OUTCOMES IN MARITIME ESTABLISHMENTS

The article deals with the theoretical bases of monitoring students' learning outcomes in maritime establishments. It has been determined that in its internal structure, monitoring combines three important management components: analysis, evaluation and forecasting of processes in education; a set of methods for tracking processes in education; collecting and processing data in order to prepare recommendations for the development of the investigated processes and making the necessary adjustments. The functions of monitoring students' educational achievements are singled out: informational, research-research, formative, corrective, systematic, predictive. The object of monitoring education quality in a marine educational institution is the level of students' training, the competence of specialists, which determines the quality of higher education as a result of students' learning outcomes both from individual disciplines and from the training part. The analysis of the pedagogical monitoring formation, its tasks, and functions has been analyzed. It is determined that historical research of the monitoring problem, the background of its formation which was formed from the beginning of the 20th century, appeared in pedagogy in the 90s of the last century. It is defined, that history of monitoring development can be divided into four stages. The author noted that the formation of a comprehensive monitoring system for the maritime universities involves identifying their overall scope and specific parameters that will be monitored. The basis for monitoring the learning outcomes of students in the Kherson State Maritime Academy (at that time college) at the end of the twentieth century was assigned as exam assessment and control of the current points in each discipline. The requirements for organization of monitoring students' learning outcomes are found in STCW minimum standards of competence for assessment.

Key words: monitoring, evaluation, maritime education, learning outcomes, students of marine educational establishments, competence, assessment, functions.

Introduction. Improvement of monitoring students' learning outcomes, which is considered as one of the main means of ensuring the quality of education is started in